L. 8. Rok 1886.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

dla stoł. król. miasta Krakowa.

Przedpłatę roczną zła. 1, składać można w biurach Komisarzy obwodowych. Właściciele domów w Krakowie otrzymują dziennik rozporządzeń bezpłatnie.

Rada miejska.

Posiedzenie nadzwyczajne (37. kad. VII.) **z dnia 26. stycznia 1886. r.**

Przewodniczący: Dr Szlachtowski, Prezydent miasta. Obecnych Radców łącznie z I. Vice-Prezydentem miasta 39. Radców 19. nieobecność swoją na têm posiedzeniu usprawiedliwiło.

Na wstępie posiedzenia podał Sekretarz imieniem Prezydyum do wiadomości treść, względnie osnowę pism do Rady wniesionych, a mianowicie:

1. Eliasz Rakower, właściciel real. l. 69. Dz. VIII. przy ulicy Krakowskiéj, wnosi rekurs przeciw nakazowi Magistratu, rozebrania szopy i przedłożenia planów na dół i wychodki kloaczne. (L. Mgtu 1.033).*) Przekazano Sekcyi I.

2. Platowicz Felix, właściciel realności, wnosi rekurs przeciw poleceniu opróżnienia suteren. (30974/85). Do Sekcyi Iszéj.

3. Słomczewska Agnieszka, współwłaścicielka real. l. 32. przy ulicy Długiéj, wnosi rekurs przeciw poleceniu Magtu opróżnienia i rozebrania podstrychowéj stancyi. (548), Do Sekcyi I.

4. Drozdowski Józef, majster murarski pod l. 15. przy ul. Pędzichów, wnosi rekurs przeciw poleceniu Mgtu, rozszerzenia sieni w nowéj oficynie i naznaczenia na zwróconych planach kloak w odpowiedniejszém miejscu. (965.). Do Sekcyi I.

5. Maurycy Goldwerth, utrzymujący skład drzewa w real. 326. Dz. VIII., wnosi rekurs od polecenia Mgtu zburzenia budki w ogrodzie. (1288). Do Sekcyi I.

6. Józef Guzikowski, właściciel real. l. 41. przy ul. Długiéj, wnosi rekurs od polecenia Magtu zniesienia tylnéj części komórki w téjże realności. (1502). Do Sekcyi I.

7. Fajgla Treller, przekupka w domu pod l. 20. przy ul. Krakowskiéj zamieszkała, wnosi przedstawienie od rezolucyi Magistratu z dnia 9. grudnia 1885. do l. 24.804, którą odmówiono jéj pozwolenia, na umieszczenie kramu w sieni tegóż domu na sprzedaż owoców. (24804/85). Do Sekcyi III.

8. Teodor z Kulczyc Kulczycki, emeryt. c. k. nadradca rachunkowy we Lwowie, przesyła Radzie miejskiéj w darze fototypiczną podobiznę pamiętnika Jerzego Franciszka Kulczyckiego, wydanego w Wiedniu a następnie w Norymberdze w r. 1683. pod tytułem: *Das heldenmuthige wiewol gefährliche Unterfangen Herrn Georg Frantzen Koltschitzky*, w którym opisane jest tego ostatniego przejście przez obóz turecki z oblężonego Wiednia i niebezpieczeństwa, na jakie był narażony. (32 pr.) Uchwalono wyrazić podziękowanie ofiarodawcy, pamiętnik zaś sam przeznaczono dla Muzeum narodowego.

9. Marceli Studziński, delegat miasta Krakowa w c. k. Radzie szkolnéj kraj. we Lwowie, nadsyła sprawozdanie ze swych czynności za ubiegłe trzechlecie. (1731). Do Sekcyi IV.

10. R. m. Stanisław hr. Mieroszowski, z powodu dłuższego, ciągłego pobytu za granicą, dla poratowania zdrowia, składa mandat z godności radcy i uprasza o przyjęcie jego rezygnacyi. (1749). Do Sekcyi III.

11. Wydział rach. miejski przedkłada zamknięcie rachunkowe funduszu depozytów miejskich, za czas od 1. stycznia 1884. do 31. grudnia 1884, którego stan kasy wykazuje gotówką 4133 Zła. 99½ ct. — obligacyami 286.369 Zła. 12 ct. z prośbą, aby po sprawdzeniu tegóż, Rada raczyła udzielić odpowiedzialnym urzędnikom Kasy miejskiéj absolutoryum. (1748). Do Sekcyi II.

Przystąpiono odrazu do obrad nad sprawami porządku dziennego.

Przewodniczący ustępuje z krzesła prezydyalnego, zaprasza do przewodniczenia obradom I. Vice-Prezydenta Friedleina, sam zaś zająwszy trybunę sprawozdawcy, **ex praesidio** wnosi:

Rada miasta uchwali:

1. Dodatkowe kredyta przez Radę miejską po uchwaleniu budżetu dozwolone, mają być pokryte sumą w Tyt. XLII. rozchodu „Wydatki nieprzewidziane“ wstawioną, jeżeli Rada miejska co innego nie postanowi, to jest: na to jakiego innego funduszu nie przeznaczy.
2. Jeżeli suma w poszczególnych pozycyach tytułów działu „Wydatki zwyczajne“ wstawiona, na przypuszczeniu, lub obliczeniu z lat poprzednich oparta, okaże się w ciągu roku niewystarczającą, wolno właściwéj Sekcyi lub Komisyi, do czynienia wydatków upoważnionéj, uczynić tak zwany *virement*, to jest, pokryć brak funduszu inną sumą, jednak w tym samym tytule rozchodu wstawioną, z powodu

*) Cyfry obok treści pism, lub też przy poszczególnych uchwałach Rady uwidocznione, oznaczają liczbę exhibitu, pod którą to liczbą akta sprawy w Archiwum Magistratu z łatwością odszukać można.

niezachodzącéj potrzeby użycia, do dyspozycyi będącą.

Gdyby to nie mogło się stać, służy właściwéj Sekcyi lub Komisyi prawo zezwolenia na dodatkowy kredyt, jednak z tém ograniczeniem, że ten dodatkowy kredyt przy jednorazowém, lub kilkakrotném uchwaleniu razem wziąwszy, nie ma przewyższać 200 zła.

Gdyby i ta kwota okazała się niedostateczną, własciwa Sekcya lub Komisya przyjdzie do Rady miejskiej, o uchwalenie dalszego wyższego dodatkowego kredytu.

3. Jeżeli zachodzi potrzeba uczynienia jakiego wydatku, budżetem nieprzewidzianego, to jest takiego, który nie da się podciągnąć pod żadną pozycyę tytułów rozchodu, wolno właściwéj Sekcyi lub Komisyi zezwolić na dodatkowy kredyt, jednak z tém ograniczeniem, że ten dodatkowy kredyt jednym razem, lub kilkakrotnie — na jeden rodzaj nieprzewidzianego wydatku, lub na rozmaite rodzaje nieprzewidzianych wydatków uchwalony, nie może razem wziąwszy w ciągu roku przewyższać kwoty 200 zła.

Gdyby ta kwota okazała się niedostateczną, właściwa Sekcya lub Komisya przyjdzie do Rady miejskiéj, z wnioskiem o zezwolenie na dalszy wyższy kredyt dodatkowy.

4. Dodatkowe, przez Sekcye lub Komisye uchwalone kredyta (2. i 3.), pokryte będą sumą w Tyt. XLII. rozchodu, na „Wydatki nieprzewidz ane“ wstawioną.

5. Wydział rachunkowy ma ściśle czuwać, aby suma budżetem oznaczona, nie była przekroczoną. Gdyby więc przez uchwalone wydanie była ta suma przekroczoną, ma o tém natychmiast donieść uchwalającéj Sekcyi lub Komisyi, celem uchwalenia dodatkowego kredytu (200 zła. nieprzekraczającego), lub uzyskania wyższego kredytu u Rady miejskiéj.

6. Wydział rachunkowy ma dozwolone dodatkowe kredyta utrzymać w osobnéj ewidencyi i skoro fundusz tytułu XLII. zbliża się ku wyczerpaniu, lub jeżeli przez uchwalenie ostatniego dodatkowego kredytu, suma tego tytułu zostaje już przekroczoną, donieść o tém bezwłocznie, a Sekcya skarbowa przedstawi Radzie miejskiéj, czy, w jakiéj wysokości i w jaki sposób, suma tyt. rozchodu XLII. „Wydatki nieprzewidziane“ ma być podwyższoną. Jeżeli Rada m. uzna, że podwyższenie téj sumy nie może nastąpić, to tém samém wstrzymane zostają zezwolenia Sekcyj i Komisyj na dalsze dodatkowe kredyta, które nadal tylko na wnioski Sekcyj lub Komisyj, przez Radę miejską dozwolone być mogą, przy równoczesném wskazaniu funduszu pokrycia.

7. Jeżeli po zamknięciu rachunków funduszu obrotowego z końcem kwietnia, przychodzą do wypłaty należytości, tyczące się poprzedniego roku, a z powodu opóźnienia w dostawie, lub złożenia i sprawdzenia rachunku, lub też opóźnienia w manipulacyi, mają być asygnacye do kasy wydane dopiero po kwietniu, to wypłata nastąpi na rachunek bieżącego roku z tytułu rozchodu XLII. „nieprzewidziane wydatki,“ przy zachowaniu postanowień o zezwoleniu na dodatkowe kredyta przez Sekcye lub Komisye.

Kasa miejska ma także wszelkie dochody na przepis wzięte pobierać każdego czasu i wprowadzać na przychód roku bieżącego, bez względu na upływ roku budżetowego, do którego i dochód ten się odnosi.

W skutek tego postanowienia przestaje obowiązywać uchwała Sekcyi II. z dnia 5. lipca 1880. l. 15.823. (*L. Mgtu. 1834.*)

Wniosek ten przyjęła Rada jednomyślnie, bez rozpraw. —

Prezydent miasta Dr. Szlachtowski wnosi następnie **ex praesidio:**

Rada miasta uchwali:

„Na koszta sprzątania i wywozu śniegu dotychczas i później wykazane, udziela Rada dodatkowy kredyt do wysokości 7.000 Zła i ten wydatek ma być pokryty resztą kasową z r. 1885.“ (L. Mgtu 1805).

W rozprawach nad tym przedmiotem zabrali głos: r. m. Epstein, Dr. Domański, Chrzanowski, Sprawozdawca, Baranowski i I. Vice-Prezydent Friedlein.

R. m. **Dr. Domański** po swém przemówieniu, postawił do przyjęcia następujący samoistny wniosek:

Wzywa się Sekcyę ekonomiczną, aby sprawę topienia, w miejsce wywożenia śniegu zbadała i wrazie jéj praktyczności, stósowne wnioski pełnéj Radzie, przeduchwaleniem budżetu na rok 1887. przedłożyła.

Wniosek Prezydyum, jak i samoistny wniosek r. m. Dra Domańskiego w głosowaniu przyjęto. —

Prezydent Dr. Szlachtowski odczytał w dalszym ciągu sprawozdanie z czynności Rady miejskiéj i Magistratu za rok 1885.

Rada przyjęła sprawozdanie to do wiadomości, nadto na wniosek r. m. Kwiatkowskiego, wyraziła za nie Prezydentowi podziękowanie przez powstanie z miejsc, oraz uchwaliła, aby sprawozdanie to ogłoszone było w Dzienniku rozporządzeń dla stoł. król. miasta Krakowa.

Uchwale tej zadość czyniąc, zamieszcza się rzeczone sprawozdanie poniżej. —

Z innych spraw. na porządku dziennym posiedzenia zamieszczonych, uchwalono:

Na wniosek Sekcyi Iszéj: (*Sprawozd. naczel. wydz. ekonom. Umiński*).

Udziela się dodatkowy kredyt w kwocie 300 zła. 33 ct. na zapłacenie należytości za oświetlenie szkoły

sztuk pięknych w czasie od r. 1881. do końca r. 1885. (L. Mgtu 31147/85). —

Na wniosek naglący Sekcyi Iszéj: (*Sprawozl. naczel. Wydz. ekonom. Umiński*).

1. Na wypłacenie przedsiębiorcy Janowi Gołowskiemu należytości za wypróżnienie dołów kloacznych w r. z. udziela się dodatkowy kredyt w kwocie 3.266 Zła. 45 ct. dla Tyt. XXV. C. poz. 17.
2. Wydatek ten ma być pokryty z nadwyżki funduszów z r. 1885. (L. Mgtu 526). —

SPRAWOZDANIE

Prezydenta o czynnościach Rady miasta Krakowa i Magistratu Krakowskiego w roku 1885tym,

podane do wiadomości na posiedzeniu w dniu 26. stycznia 1886.

I. Dziennik podawczy.

Czynność każdego urzędu bierze swój początek w dzienniku podawczym.

W Magistracie krakowskim wzrastała liczba pism tego dziennika w ostatnich 9ciu latach coraz więcéj.

W roku	1876.	wynosiła	32.699.
„	1877.	„	34.112.
„	1878.	„	34.066.
„	1879.	„	33.640.
„	1880.	„	35.508.
„	1881.	„	38.854.
„	1882.	„	38.044.
„	1883.	„	40.715.
„	1884.	„	43.411.

W roku 1885. było numerów tylko 32.826; zbliżono się więc do liczby numerów przed 9. latami t. j. w r. 1876. W porównaniu z ostatnim rokiem 1884. liczba zmniejszyła się o 10.585, blisko o jedną czwartą część.

Z tego nie można wnosić na zmniejszenie się spraw, co być nie może, bo przy wzroście miasta, sprawy nie zmniejszają się, lecz wzrastają.

Zmniejszenie się numerów ma tylko to znaczenie, że zaprowadzono uproszczenia manipulacyi polegające na tém, że pisma nie przechodzą przez dziennik i wydział, lecz dostają się bezpośrednio do właściwych organów, gdzie mają być załatwione.

Skutkiem tego jest szybkość załatwienia a nieobarczenia zbytecznémi czynnościami licznych urzędników jak: dziennikarza, indeksisty, archiwarza a po części i expedytury.

Przez takie uproszczenia ubyło:

1. W sprawach szpitalnych, załatwionych przez Komisarzy obwodowych 1711.
2. W sprawach sądowo-karnych, załatwionych przez komisarzy obwodowych 180.
3. W sprawach doręczeń pism, uskutecznionych przez ekspedyturę 620.
4. W sprawach we wydziałach zbiorowo traktowanych 915.
5. W sprawach szupasowych, należących do dozoru aresztów 3042.
6. W sprawach przypomnień przez archiwum uskutecznionych 768.
7. W sprawach przez komisarzy obwodowych, przy użyciu rejestrów karnych załatwionych 179.
8. W sprawach rachunkowych Ekonomatu miejskiego 2.548.
9. W sprawach porządku w mieście, załatwionych przez II. Viceprezydenta i komisarzy obwodowych 537.
10. W sprawach zgłoszeń o wsparcie ubogich 779.
11. W sprawach przemysłowych, przez komisarzy obwodowych i Dyrekcyą Policyi w krótkiéj drodze załatwionych 102.

Zmniejszenie numerów dziennika byłoby jeszcze większe, gdyby uproszczenia rozpoczęły się od Nowego Roku, lecz działo się to w rozmaitych miesiącach roku.

W roku bieżącym nastąpi jeszcze większe zmniejszenie się numerów, wskutek zaprowadzonego uproszczenia manipulacyi w licznych sprawach, mianowicie: taks wojskowych — wezwań wojskowych do ćwiczeń i kontroli — zgłoszeń popisowych — w sprawach asenterunku, kwaterunkowych — dostarczania podwód, mobilizacyi armii — wydawania certifikatów przynależności — i w sprawach opłat od psów. — Przeprowadzenie tych spraw przez ogólny dziennik podawczy jest zbyteczne, bo prowadzony dziennik i indeks w wydziale wystarczają.

Nareszcie zaprowadzono uproszczenie co do wykazów zaległości przez kasę miejską.

W dzienniku podawczym nastąpiła także zmiana w odsyłaniu pism do wydziałów.

Dotychczas odsyłał dziennik pisma do archiwum, wskutek czego takowe odbierał wydział dopiero 3ciego dnia, co było bardzo niedogodnie, bo często się dzieje, że sprawa wymaga natychmiastowego załatwienia, a szczególnie przychodzą od c. k. Namiestnictwa polecenia, żądające załatwienia bezzwłocznego, lub w ciągu 24. godzin, co się staje rzeczą niewykonalną, jeżeli wydział otrzymuje pismo dopiero 3ciego dnia.

Często się działo, że archiwum zatrzymywało pismo z powodu, jakoby nieodszukanych akt 6. 8. i 10. dnia, a gdy strony upominały się o załatwienie sprawy, naczelnik wcale o tém nie wiedział, że pismo podane było. Teraz odsyła dziennik pisma do wydziału dwa razy na dzień, co nie podpada żadnéj trudności, przy zmniejszonéj robocie dziennikarza i indeksisty.

II. Archiwum.

Dokładne i szybkie załatwienie spraw, utrudniał dotychczasowy sposób przechowania akt w Registraturze. Składano pisma tak, że referent odbierał takowe pomięszane i aby mógł je załatwić, potrzebował pierwéj przystąpić do uporządkowania aktów, do czego jeszcze i to dodać należy, ze nie można było mieć pewności, że znajdują się wszystkie do téj sprawy odnoszące się akta.

Już w r. 1884. rozpoczęło się uporządkowanie registratury w ten sposób, że dla każdéj sprawy robią się fascykuły, do których wkładane są pisma w porządku chronologicznym, przy oznaczeniu tychże pism liczbą porządkową, a do każdego fascykułu należy arkusz, na

którym wpisane są wszystkie tutaj należące numera pism.

Tak więc przekonać się można, czyli akta są kompletne, a jeżeli zachodzą jakie braki, to takowe odszukane być mogą. Do końca roku 1885. uporządkowano już 2953 większych i mniejszych fascykułów, a do uporządkowania pozostaje jeszcze 1160.

Gdy akta z dawnych lat zajmują niepotrzebnie wiele miejsca w registraturze, więc potrzeba od czasu do czasu akta szkartować.

W roku 1885. wyszkartowano niepotrzebne akta po rok 1856. a w tym roku nastąpi dalsze szkartowanie akt od roku 1856. do roku 1870.

W upłynionym roku nastąpiło także uporządkowanie registratury prezydyalnéj, obejmującéj akta od r. 1853.

Pisma niepotrzebne do r. 1874. zostały wyszkartowane a pozostałe znajdują się uporządkowane wedle materyj w 32. fascykułach. —

III. Biblioteka.

W ciągu lat wzrosła liczba ksiąg do biblioteki należących, znajdujących się w 6ciu szafach bez katalogu.

Dotychczas składano książki bez żadnego systemu i w upłynionym roku nastąpiło uporządkowanie książek, które podzielone są na dwa główne działy.

Dział I. obejmuje książki treści ustawodawczéj, prawniczéj i administracyjnéj.

Dział II. zaś dzieła zajmujące się sprawami miejskiemi. Tutaj należą także dzieła treści historycznéj, traktujące o Krakowie, budżety miejskie od czasu zaprowadzenia rządu autonomicznego, zamknięcia rachunków funduszów miejskich i innych pod zarządem miasta zostających i t. d.

Do ostatecznego uporządkowania biblioteki, potrzeba jeszcze numerowania książek i spisania katalogu, co zrobi się w wolnych godzinach.

Biuro statystyczne posiada osobną bibliotekę, składającą się wyłącznie z dzieł statystycznych.

Dotychczas ma ta biblioteka 147 dzieł a 301 tomów katalogiem objętych.

Liczba dzieł ciągle wzrasta, bo otrzymuje liczne publikacye rozmaitych biur i komisyj statystycznych z Wiednia, Pesztu, Pragi, Wrocławia, Berlina, Drezna, Monachium, Brukselli, Reims, Odessy, Bostonu. —

IV. Zmiany w etacie Magistratu i zmiany osobiste.

W miejsce zmarłego radcy miejskiego Ludwika Zieleniewskiego zaproszono Konrada Wentzla do Rady miejskiéj.

Rada miejska usystemizowała posadę Rewidenta techniczno-rachunkowego Inżyniera sanitarnego, następnie zaś zaprowadziła nową organizacyę Budownictwa miejskiego, którego etat jest następujący:

Dyrektor Budownictwa, Inżynier drogowy, Inżynier sanitarny, dwóch inspektorów budowniczych i dwóch asystentów.

Umarli: Karol Starczewski, dziennikarz; dyetaryusz Ferdynand Baumgardten i Aleksander Karpowicz, woźny.

W stały stan spoczynku przeniesiono:

Władysława Komorowskiego, komisarza obwodowego i Feliksa Piotrowskiego, radcę Magistratu.

Mianowani zostali:

Witold Piotrowski, naczelnikiem Administracyi poboru akcyzy i myta; Edmund Gajewski, rewidentem techniczno-rachunkowym; Stanisław Swierzyński, Inżynierem sanitarnym; Jan Goliński prowizorycznym komisarzem obwodowym; Franciszek Skrzyniarz adjunktem; Klemens Gładysiewicz, dziennikarzem; Antoni Jagło, nadetatowym kancelistą.

Aplikantami: Adolf Buczkowski i Karol Kowalski.

Przyjęci jako dyetaryusze: Emil Reicher, Antoni Woźniakowski, Kazimierz Karpiński, Jan Włoch, Adolf Graca i Ludwik Żarnowiecki.

Mianowany woźnym: Wojciech Kuźmiński.

Mianowani pachołkami: Michał Świerczek, Józef Smolarek i Jakób Trzyna; nareszcie Jan Koska, stróżem.—

V. Posiedzenia Rady miejskiéj, Sekcyj, Komisyj i Magistratu.

W ciągu roku odbyły posiedzeń i załatwiły spraw:

	Ilość posiedzeń	Ilość załatwianych spraw.
1. Rada miejska	25	294
2. Sekcya I.	55	786
3. Sekcya II.	21	130
4. Sekcya III.	17	280
5. Sekcya IV.	20	117
6. Sekcya V.	12	238
7. Komisya administracyjna	8	81
8. Komisya emerytalna	2	3
9. Komisya plantacyjna	3	37
10. Komisya sanitarna miejska	5	80
11. Komisya wodociągowa	4	23
12. Komisya gazowa	5	10
13. Komisya przemysłowa	12	86
14. Komisya Muzeum techniczno-przemysłowego	4	26
15. Komisya sanitarna mieszana, cywilno-wojskowa	5	42
16. Komisya statutowa	12	—
17. Komisya brukowa	8	28
18. Komisya kanałowa	5	16

Razem było więc posiedzień Rady miejskiéj, Sekcyj i Komisyj 223 i załatwiono 2277 spraw.

Oprócz tego odbywały się liczne komisye Sekcyi I. z powodu wniesionych rekursów.

Magistrat odbywał posiedzenia dwa razy na tydzień — we wtorek i sobotę; było więc 104 posiedzeń.—

VI. Załatwienie exhibitów w Wydziałach i w biórach Magistratu.

Według dzienników, w Wydziałach i w biórach prowadzonych, było:

W wydziale:	I.	Numerów	2.620.
„	II.	„	9.352.
„	III.	„	6.457.
„	IV.	„	3.000.
„	V.	„	9.803.

W biórze Budownictwa miejskiego Numerów 3.778.

W biórze Fizykatu miejskiego Numerów 677.

W biórze prezydyalném 497.

Załatwiono oprócz wszystkich zaległości z r. 1884.—
W Wydziale I. 2.480. pozostało 142.
„ II. 8.841. „ 511.
„ III. 6.096. „ 359,
„ IV. 2.899. „ 101.
„ V. 8.876. „ 927.
W biórze budownictwa miejskiego Numerów 3.621. pozostało 157.
W biórze fizyka miejskiego 677. pozostało —
W biórze prezydyalném załatwiono 497.
Pozostało więc niezałatwionych 2.197 Numerów.
Pomiędzy temi znajduje się:
Z kwietnia Numerów 3.
Z maja „ 2.
Z czerwca „ 6.
Z lipca „ 9.
Z sierpnia „ 9.
Z września „ 53.
Razem jest po koniec września 82 zaległości, a najdawniejsze są w wielkiéj części pod rozpoznaniem Sekcyj, lub téż zachodzi przeszkoda w załatwieniu. —

VII. Ekonomat miejski.

Po zaprowadzeniu Ekonomatu odpadła Budownictwu miejskiemu część czynności. Do Ekonomatu należą zamówienia na dostarczenie materyałów, lub ruchomości i wykonanie robót lub napraw, a w tym celu sporządzone zostają kosztorysy. Do robót większych tego rodzaju należą: budowa hali licytacyjnéj, oraz urządzenie izby dla sekwestratorów; sprowadzenie ścieków z budynku cmentarnego; budowa dołu kloacznego na cmentarzu; niwelacya, oraz wykonanie drogi prowadzącéj od mostu Podgórskiego, do Rzezalni miejskiéj; jakotéż urządzenie zakładu na Dajworze na prowizoryczny park dla przyrządów Talarda, wraz z wykonaniem szosy jako dojazdu do zakładu.

W maju r. 1885. wykonał Ekonomat miejski pomiar, oraz parcelacyę łąk na Błoniach po lewym brzegu Rudawy, a po wydzierżawieniu gruntów, ściągał należytości za wydzierżawienia trawy.

W czerwcu 1885. wykonano pomiar poszczególnych ubikacyj szkolnych, w celu obliczenia powierzchni i objętości tychże.

Złożone przez dostawców i przedsiębiorców rachunki, załatwiał Ekonomat jak następuje:
W marcu 1885. załatwiono 219 rachunków
W kwietniu „ „ 318. „
W liczbie rachunków w tych dwóch miesiącach załatwionych, znajdowały się zaległe z r. 1884.
W maju 1885. załatwiono 194. rachunków
„ czerwcu „ „ 101. „
„ lipcu „ „ 174. „
„ sierpniu „ „ 145. „
„ wrześniu „ „ 132. „
„ październiku „ „ 142. „
„ listopadzie „ „ 217. „
„ grudniu „ „ 107. „
Ogółem przeto załatwiono w roku 1885: 1749 rachunków.

Rachunki a względnie zamówienia wystawiane dla: cieśli, murarza, murarza z pomocnikiem, oraz robotników, załatwiano na innéj drodze zapomocą „list płacy“.

Kartek zamówień z poszczególnych biur Magistratu nadeszło do Ekonomatu 401. na które wydano żądane przedmioty, lub wykonano zamówione roboty.

Komisyj odbyto 223 nadto 153, posiedzeń z komisyą dla drobnych sprawunków Ekonomatu.

Licytacyj odbyto 14.

Wydano ze składu Ekonomatu materyałów i ruchomości za „listami przesyłkowymi“ w liczbie 810.

Przynajętych robotników dziennie wynagradzanych, wypłacano za pomocą „list płacy,“ których zestawiano 57.

Książeczek poboru materyałów wydano 58.

Prowadzono księgę wydawanych materyałów, oraz (drugą) ruchomości, indeks dostawców i przedsiębiorców, oraz pojedyncze inwentarze.

Prowadzono księgę napraw wozów dla straży pożarnéj, oraz księgę zmian gruntowych. —

VIII. BŁONIA.

Błonia, własność miejska, leżą po prawéj i lewéj stronie Radawy, i cała przestrzeń wynosi: 339 morg. 925 sąż. kw.

Część po lewym brzegu Rudawy, wynosząca 90 morg. 808 sąż. kw. stanowi niczém nie obciążoną własność. Na części po prawéj stronie Rudawy obejmującéj 149 morg. 117. sąż. przyznała komisya serwitutowa gminom Półwsie Zwierzynieckie i Zwierzyniec a nadto Klasztorowi P. Norbertanek, prawo służebności paszenia bydła. Kilka lat trwały rokowania o uregulowanie stanu, nareszcie w roku 1885. przyszła do skutku ugoda, mocą któréj miasto Kraków przyznało za zrzeczenie się prawa służebnictwa paszy gminie Półwsie Zwierzynieckie 7 morgów, gminie Zwierzyniec 39 morgów 884 sąż., a klasztorowi P. Norbertanek 14 mor. 1472. sąż. na własność. Pozostało więc miastu na nieograniczoną własność 87 mor. 961. sążni.

Za dzierżawę paszy i łąk obliczony jest dochód na 3500 zła. a gdy skarb wojskowy płaci za użycie gruntów na ćwiczenia wojskowe 1490 zła. przeto Błonia czynią teraz 5.500 zła., gdy dawniéj np. w r. 1876. dochód wynosił tylko 550 zła. —

IX. Budownictwo miejskie.

Budownictwo miejskie.

Po sporządzeniu planów i kosztorysów, wykonano następujące roboty:

Założono odgromy w rzezalni.

Postawiono 3 wychodki na plantacyach.

Pokryto dach nad wieżą pasamoników.

Przerobiono budynki w Zakładzie czyszczenia miasta na Dajworze.

Adaptowano budynek po Kasie Oszczędności dla szkoły przemysłu artystycznego, i niektóre mieszkania w budynku Sgo Ducha.

Wybudowano kanał w ulicy Wolskiéj, Warszawiskiéj, Śgo Krzyża, Starowiślnéj, Sławkowskiéj, Śgo Marka.

Wybrukowano w całości, lub w części chodnik w ulicy Studenckiéj, Długiéj, Karmelickiéj, Czarnowiejskiéj, Szpitalnéj, Loretańskiéj, Dietla, Stéj Gertrudy, Zacisze i na placu Wolnica.

Naprawiono ścieki a po części i chodniki na Kazimierzu, w ulicach: Estery, Nowéj, Bożego Ciała, Józefa, Śtéj Katarzyny, Wąskiéj, i na Nowym placu.

Przebrukowano chodnik w ulicy Gołębiéj.

Wybrukowano ścieki w ulicy Jasnéj, pod Bernardynami, przejazd w budynku Straży pożarnéj, podjazd pod studnię przy ulicy Łaziennéj.

Wybrukowano na próbę pieńkami z wapienia część ulicy Wiślnéj między plantacyami.

Naprawiono w rozmaitych miejscach bruki kostkowe i pieńkowe.

Wybrukowano w części ulicę Pawią.

Naprawiono drogę przy rzezalni.

Przebudowano most drewniany w ulicy Łobzowskiéj.

Tutaj należy także konserwacya dróg przez nasypywania konserwy.

Po sporządzeniu planu i kosztorysu, rozpoczęto budowę szkoły dwutraktowéj, przy ulicy Miodowéj i rondla przy bramie Floryańskiéj.

Budownictwo sporządziło wykazy statystyczne, tyczące się:

a) Powierzchni podwórz w Krakowie według Dzielnic.
b) Ogrodów publicznych i prywatnych.
c) Obszaru bruków i dróg.
d) Najwyższych domów w mieście.

Budownictwo sporządzało także plany sytuacyjne pojedynczych realności i gruntów, i tychże kopie, nareszcie brało udział w komisyach miejscowych. —

Budowle prywatne.

Magistrat, jako władza policyjno-budownicza, udzielił w r. 1885, po sprawdzeniu planów przez Budownictwo miejskie, 383 pozwoleń na prowadzenie prywatnych budowli w mieście. W szczególności pozwolono na budowę:

2 domów trzypiątrowych,
28 domów dwupiątrowych,
11 domów jednopiętrowych,
41 oficyn i zabudowań mniejszych,
34 nadbudowań piątr.

Następnie udzielono 84 pozwoleń na reperacyę budynków i zatwierdzono 48 planów na groby cmentarne.

Wydano 36 konsensów na wydzielenie gruntów z dotychczasowych realności i utworzenie z tychże nowych ciał hipotecznych.

Nareszcie wydano odpowiednie rozporządzenie, co do planów na budowę grobów na cmentarzu krakowskim. —

X. KASA MIEJSKA.

Uregulowano depozyta przechodowe. Przedtém utrzymywano na nie jedną księgę w Kasie, co utrudniało ewidencyę, ponieważ są rozmaite rodzaje depozytów. Instrukcya wypracowana przez Magistrat a zatwierdzona przez Sekcyę skarbową, zapobiegła niedogodnościom pod tym względem. Instrukcya podzieliła depozyta przechodowe na trzy działy:

a) Depozyta komisyjne.
b) Depozyta niezmienne.
c) Depozyta pieniężne.

Dla tych trzech działów zaprowadzono osobne księgi. —

XI. Czyszczenie miasta, kanałów i dołów kloacznych.

Rada miasta na posiedzeniu dnia 10. stycznia 1884. r. uchwaliła wykonywanie czyszczenia dołów i kanałów kloacznych we własnéj administracyi, oraz uchwaliła zaprowadzenie systemu parowego Talarda.

Kontrakt o dostawę aparatów zawarty został z p. Carrierem w Strassburgu. Aparata nadeszły do Krakowa dnia 26. września, a ostateczny odbiór tychże odbył się dnia 30. listopada 1885. r.

Czyszczenie dołów kloacznych, zgłoszonych włącznie do dnia 27. listopada 1885, poruczone było przedsiębiorcy p. Gołowskiemu. Zgłoszenia od powyższego terminu do końca roku, zaspokoiły już aparata parowe miejskie, które dnia 1. grudnia 1885. funkcyonować poczęły.

Zestawienie wywozu kału, z dołów kloacznych w ciągu roku 1885. dokonane, przedstawia się jak następuje:

Przedsiębiorca p. Gołowski wyczyścił 1106 dołów w 1034. realnościach, na zamówienia od 1. stycznia do 27. listopada i wywiózł 8710 m^3 kału kloacznego.

Miejskimi aparatami wyczyszczono od 1. do 31. grudnia 1885. przez 21 dni roboczych, 85 dołów kloacznych, obejmujących 725 m^3 kału.

Sprawa sprzedaży kałów kloacznych jest w toku.

Wydano tymczasowe przepisy co do czyszczenia kanałów i dołów kloacznych, oraz instrukcyę służbową dla maszynisty i dozorcy robotników.

Aby ułatwić sprzątanie śniegu, zakupiono pług, który oddany do użytku, okazuje się bardzo praktyczny.

Dla szybszego i skuteczniejszego zamiatania ulic, zamówiono maszynę, która już nadeszła — a gdy nadejdzie stósowna pora, użytą będzie. —

XII. Straż pożarna.

W roku 1885. było 33 wypadków pożaru, mianowicie:

3 dachowych;
8 kominowych;
5 piwnicznych;
12 pokojowych;
2 zapalnych materyałów;
2 śmietników;
1 polowy, przez zapalenie badyli.

W ciągu roku pełniła straż pożarna:

202 razy pogotowie wieczorne w teatrze.
43 razy w cyrku.
6 razy na koncertach.
24 razy na balach.
5 razy przy wypalaniu kominów.
41 razy przy spaleniu słomy.
5 razy przy Wiśle, w czasie zagrożenia wylewu.

Pompierzy byli także używani do burzenia domów, parkanów, rozmaitych przystawek i do opróżniania mieszkań grożących zawaleniem. Zachodziła taka potrzeba w 29 wypadkach.

Robotnicy czyli pomocnicy straży pożarnéj zamiatali codzień: Rynek główny, wszystkie place, przechody i przejazdy plantacyjne, stanowiska fiakierskie i przechody krzyżujących się ulic, a po wykonaniu téj roboty, czyścili goścince po porządku, głównie goścince komunikacyjne co 2. lub 3. dzień, mniéj uczęszczane co 4. dzień, a inne raz na tydzień. Do czyszczenia ulic donajmywano także aresztantów.

W r. 1885. zlewano gościńce w czasie upałów, według tego, czy są mniéj, lub więcéj uczęszczane i tak zlewano niektóre ulice 22, 20, 16, 14, 12, 10, 8 i 4 razy.

Do zlewania ulic od 8. czerwca do 25. września 1885. wypotrzebowano 1608 metrycznych beczek wody na 411 ulicach, do czego użyto 63 par koni miejskich, i 98 par koni donajętych.

Pomocnicy straży pożarnéj pełnili nadto rozmaite inne roboty miejskie, mianowicie:

Wywozili 92 razy popiół i śmiecie z budynków miejskich.

Dostarczyli 112 razy furmanek do odwiezienia ubogich chorych, lub nagle zmarłych.

Dawano pomoc Budownictwu do rozgartywania konserwy na gościncach, przyczém bylo zatrudnionych 50 furmanek i 691 ludzi.

Dano 62 ludzi szkołom miejskim do przenoszenia i ustawienia sprzętów szkolnych.

Zatrudniono 5 ludzi do zniszczenia niezdrowych wiktuałów.

Dawano pomocników na zastępstwo chorych pachołków miejskich. —

XIII. Hala licytacyjna.

Celem usunięcia licznych niedogodności, połączonych ze sprzedażą ruchomości zajmowanych w drodze egzekucyi, bądź administracyjnéj bądź sądowéj, na ulicach i placach publicznych, które będąc własnością dłużników najczęściej ubogich — przedstawiały bardzo przykry widok — wybudowano w skutek uchwały Rady miejskiéj z dnia 5. marca 1885. r. kosztem miasta w realności miejskiéj, zwanéj Śgo Ducha, krytą halę z estradą; — nadto, na przechowanie przedmiotów na sprzedaż przeznaczonych, oddano w tychże zabudowaniach jednę ubikacyę.

Na pokrycie kosztów, pobierany będzie w myśl uchwały Rady miejskiéj 1% ceny kupna.

Zarząd, kontrolę i pobór opłaty, powierzono Wydziałowi Skarbowemu.

Otwarcie téj hali licytacyjnéj podane zostało do wiadomości publicznéj. —

XIV. Komisya administracyjna.

Począwszy od dnia 1. stycznia 1885. r. zadzierżawiła gmina m. Krakowa od wys. Skarbu, oprócz poboru podatku akcyzowego, także pobór myta mostowego na moście podgórskim i pobór myta przewozowego na Rybakach pod Zamkiem. Dla bezpieczeństwa i wygody publiczności przeprawiającéj się przez Wisłę, zaprowadzono ulepszenia, mianowicie: urządzono poręcze żelazne na łodziach skarbowych, sprawiono własną łódź nową na przeszło 100 osób, oświetlono brzeg Wisły i łodzie latarniami, tudzież urządzono i kilkakrotnie w ciągu roku z powodu przybytku wody naprawiono i przestawiono baryery i pomosty do wchodzenia na łodzie. —

W rzezalni miejskiéj, urządzona przed rokiem topiarnia łoju, nie odpowiadała celowi, zaś P. Berg, najmujący tamże kilka lokali na fabrykę albuminu, zaniechał z wiosną 1885. r. téj fabrykacyi. W skutek tego cały jeden budynek zajęty na topiarnię łoju i fabrykę albuminu, wynajęto począwszy od 1. października 1885. r. pp. Fraenklowi i Schmelkesowi na fabrykę margarynu. Powstaje więc w mieście nowa fabryka; rzeźnicy mają sposobność sprzedania surowego łoju, a topienie łoju bardzo się zmniejszy.

XV. Areszt miejski.

W roku 1885. było w aresztach miejskich 3175 osób; z tych wyszupasowano 1962.

Żywienie aresztantów miejskich oddane było dotąd przedsiębiorcy, który dostarczał zarazem żywności dla więźniów ck. Sądu krajowego. Ponieważ Prezydyum ck. Sądu karnego zaprowadziło własną administracyę, przeto Prezydyum Magistratu weszło z niém w rokowania, aby zechciało zezwolić na dostarczanie żywności aresztantom miejskim z kuchni więziennéj.

Rokowania te odniosły o tyle skutek, że c. k. Ministerstwo sprawiedliwości, o które ta sprawa się oparła, zezwoliło na żywienie aresztantów miejskich z kuchni więziennéj, lecz tylko do końca czerwca 1886. za zwrotem własnych kosztów i dopłatą 2ch centów od osoby na koszta zarządu.

Dostawę chleba skontraktował Magistrat z p. Kaparskim, po téj saméj cenie, po jakiéj tenże zobowiązał się dostarczać chléb dla aresztanttów Sądu karnego t. j. po $5^1/_4$ centa za 840 gramów.

Cena żywienia jednego aresztanta będzie wiadoma dopiero z końcem miesiąca stycznia, nie będzie ona wszelako większa niż dotąd — a żywność jest nierównie lepsza, jak przez przedsiębiorcę dostarczana. —

XVI. Sprawy szpitalne.

Wydział Krajowy zażądał od Gminy miasta Krakowa zwrotu funduszowi krajowemu sumy 42.715 zła. 55 centów, jako połowy kosztow leczenia ubogich chorych miasta Krakowa przez 6 lat, przez które obowiązywała ustawa krajowa z dnia 19. listopada 1868. Nr. 29. Dz. u. kr. Gmina Miasta opierała się temu żądaniu, twierdząc, że ma prawo do 80ciu bezpłatnych łóżek w Szpitalu Śgo Łazarza. Ta sprawa przechodziła przez rozmaite Instancye, i Gmina miasta odwołała się do Trybunału Administracyjnego, który uważając się za niekompetentny do roztrzygnienia téj sprawy, odesłał Gminę do władzy administracyjnéj, jako Władzy czuwającéj nad fundacyami. Wskutek tego wytoczoną została ta sprawa, przed c, k. Namiestnictwo, które przychylając się do żądania Gminy, pod dniem 29. sierpnia 1885, l. 44754 orzekło:

1. Że z dochodów od fundacyj przed rokiem 1818. na rzecz szpitala Sgo Łazarza poczynionych, ma być taka liczba ubogich chorych, a względnie położnic do miasta Krakowa przynależnych, bezpłatnie leczoną, na jaką liczbę dochody specyalnie na ten cel przeznaczone, wystarczą; dochody zaś z zapisów ogólnych, winny być o tyle tylko obracane na leczenie ubogich chorych, o ile nie są potrzebne do pokrycia innych potrzeb szpitalnych.

2. Że gminę miasta Krakowa uwalnia się od zwrotu funduszowi krajowemu połowy kosztów leczenia ubogich chorych do téj gminy przynależnych w epoce obowiązywania ustawy z dnia 19. listopada 1868. o tyle, o ile dochody z wyżéj rzeczonych zapisów koszta te pokrywają.

W skutek tego orzeczenia c. k. Namiestnictwa upada żądanie Wydziału krajowego w sumie 42.715

złr. 55. centów, i Gmina będzie obowiązaną do zapłacenia zwrotu tylko wtenczas, jeżeli z nowego obrachunku okaże się, że dochody ze sum fundacyjnych nie wystarczały na pokrycie połowy kosztów leczenia ubogich chorych, — a z wykazu tych sum fundacyjnych wnosić można, że taki wypadek nie zajdzie. —

XVII. Sprawy zdrowotne.

Co do oczyszczenia gruntu.

Zbudowano:

kanał w ul. Dietla do mostu kolejowego na Wielopolu;

w ulicy Św. Krzyża;

w ulicy Św. Marka, przez planty ku kanałowi miejskiemu, przy hotelu Krakowskim;

na Wielopolu;

w ulicy Starowiślnéj.

Zasypano znaczną część łożyska Staréj Wisły.

Odwodniono plac Aryański.

Zbudowano wiele lepszych dołów kloacznych.

Zaprowadzono wypróżnianie szybsze i tańsze dołów kloacznych, zapomocą maszyny parowéj w miejsce używanéj ręcznéj. —

Co do wody.

Zapobieżono wylewom Wisły na Skałce przez wzmocnienie wału ochronnego.

Zastanawiano się nad wpływami stawiska Goetza przy ul. Karmelickiéj i Librowskich na Wielopolu, co do zawilgocenia gruntów.

Co do powietrza.

Zaprowadza się zamknięcia wodne okienek kanałowych.

Zbudowano odpowiedniejsze wychodki publiczne.

Zaprowadza się lepsze zlewy.

Zabroniono chować trzodę chlewną w obrębie rogatek.

Przez przebicie wału za ulicą Karmelicką umożebniono w niéj żywszy przewiew.

Co do pomieszkań.

Wydano polecenie, aby w nowych domach zabezpieczano mieszkania od wilgoci przez warstwę izolacyjną.

Pomieszkania piwniczne i podstrychowe ulegają kasowaniu.

Wydano instrukcyę do udzielania konsensów mieszkalnych.

Bezpieczeństwo publiczne.

Sprawiono przyrządy ratunkowe dla tonących.

Wydano instrukcyę dla kąpiących się we Wiśle.

Zaprowadzono trąbki zamiast dzwonków przy wozach kolei konnéj.

Środki wychowawczo-sanitarne.

Kolonie wakacyjne weszły w życie.

Powstała szkoła gimnastyczna „Sokół."

Towarzystwo wioslarskie zorganizowało się.

W ogrodzie krakowskim zbudowano pływalnię.

Dzieci utrzymywane kosztem Gminy, mają odpowiedniejsze pomieszczenie u Sióstr Miłosierdzia i u ks. Siemaszki.

Zapobieganie chorobom.

Szczepienia ospy odbywają się coraz liczniéj.

Zaprowadzono ścisły dozór nad choremi, do szkoły chodzącemi dziećmi.

Psów nie wolno wpuszczać do lokalów publicznych.

Liczba karawanów zamkniętych wzrosła.

Poczyniono przygotowania na wypadek cholery.

Inne zarządzenia sanitarne.

Na Kleparzu otwartą została apteka.

Zaprowadzono wykazy tygodniowe dla komisyi centr. statystycznéj, z odróżnieniem zmarłych co do ich ostatniego pomieszkania.

Wyszło drukowane sprawozdanie fizykatu m. Krakowa za r. 1883.

Rozszerzono cmentarz miejski.

Zaprowadzono kontrolę nad targiem końskim przez weterynarzą.

Urządzono w rzeźni pracownię dla mikroskopowego badania mięsa, przez weterynarza miejskiego. —

XVIII. Muzeum narodowe.

Wspaniałe dary i szczęśliwe nabytki umożliwiły w roku 1885. uporządkowanie zbiorów Muzeum narodowego, w pewnéj przewodniéj myśli, jakiéj się domagał statut.

Do darów niezwykłych należą nadesłane z Paryża od p. Władysława Mickiewicza pamiątki, portrety i biusta Mickiewicza, — olbrzymie płótno wraz z studyami Stanisława Chlebowskiego; — kollekcya rycin i publikacyj polskich, dar Wł. Górskiego; — cenne przedmioty sztuki od pana Bukowskiego ze Sztokholmu i wiele innych.

Do szczęśliwych nabytków należy rzadki i wielkiéj wartości zbiór gemm od p. Schmidta - Ciążyńskiego i całego szeregu ważnych okazów dla dziejów sztuki w Polsce i na Rusi, obok kilkunastu okazów naszego dzisiejszego malarstwa i rzeźby. Tak nagłe zwiększenie się zbiorów wymagało powiększenia lokalu muzealnego; jakoż oddano langerówkę na cele muzealne i połączono ją z salą wielką przez umyślnie na ten cel zrobione drzwi. Dziś sala ta w części jest już zapełnioną dziełami sztuki i odlewami z cennych zabytków rzeźby w Polsce, a gdy dary pamiątek po Mickiewiczu okazały, że zapełnić mogą osobną salkę, a zbiór rycin dość znaczny wymagał pomieszczenia, zarządzono restauracyę dwóch bocznych pokoików i oddano je na ten cel zarządowi Muzeum. Będzie zadaniem zarządu Muzeum w najbliższym czasie urządzić to muzeum Mickiewiczowskie, jak skoro ostatni transport rzeźb nadejdzie z Paryża. Wkrótce téż stanie gablotka na pomieszczenie kamei i gemm i można spodziewać się, że publiczność nasza i przejeżdżający rodacy znajdą w miesiącach letnich tego roku, nowy dowód rozszerzania się narodowego zbioru.

Jakoż publiczność ta nadspodziewanie licznie odwiedzała Muzeum, a liczba gości w ciągu roku 1885. wyniosła 8770, a od otwarcia wystawy 12000.

Przybyło numerów Inwentarza 217, nie wliczając zbioru rycin i rysunków jednego ofiarodawcy, jednym numerem oznaczonego.

W szczególności zaś z działu polskiej sztuki przybyło:

Okazów średniowiecznych i odrodzenia 24.
Rzeźb w gipsie i drzewie téj epoki 11.
Obrazów XVII. i XVIII. wieku, 10.
Obrazów sztuki najnowszych czasów, 47.
Rzeźb w gipsie i marmurze, 20.
Rycin i litografij, 1721.
Prócz tego rysunki ręczne polskiéj sztuki, 145.
Medali srebrnych, 8.
Miniatur 4.

Ze sztuki obcéj, przybyło 7 obrazów i dwie rzeźby.

XIX. Muzeum techniczno-przemysłowe.

Muzeum techniczno-przemysłowe i w zeszłym r. 1885. rozwijało się równie pomyślnie, jak lat zeszłych, powiększając swe zbiory częścią z subwencyi, udzielanéj przez wys. Sejm krajowy i Radę miasta, w części okazami, złożonymi w darze przez osoby prywatne. W b. r. 1885. przybyło w ogóle do zbiorów około 600 numerów, między któremi odznaczają się: ciekawy i pouczający zbiór okazów przemysłu dzikich ludów, z nad rzeki kameruńskiéj i z krajów głębiéj położonych z expedycyi naukowéj S. S. Rogozińskiego; broń patagońska od tegóż; para starodawnych majolik i rzadkie przedmioty z podróży morskich kapitana korwety p. Artura Müldnera, krakowianina, a który obecnie wysłany przez rząd austryacki na dwuletnią podróż do Ameryki południowéj, zapewnił, że w podrożach swych nie zaniedba skorzystać z każdéj sposobności dla powiększenia zbiorów Muzeum Krakowskiego. Ciekawy, dobrze zachowany i rzadki gobelin roboty krajowéj, przedstawiający wzięcie do niewoli Krzyczewskiego przez ks. J. Radziwiłła, dar p. Henryka Berezowskiego, obywatela z Ukrainy; zbiór ryb krajowych, modeli itp. przedmiotów, odnoszących się do przemysłu rybackiego, zebrany staraniem Dra Nowickiego, prof. Uniwers. Jagiell. i przekazany przez Towarzystwo rybackie do zbiorów Muzeum tech.-przemysł; dalej cała serya okazów (100. sztuk), objaśniająca metodę nauki rękodzieł w szkołach ludowych szwedzkich, sprowadzona przez Zarząd muzealny ze Szwecyi, na podstawie wskazówek p. J. Siedmiograja, wysełanego przez Wydział krajowy za granicę, dla zbadania téj kwestyi. — Serya okazów wyrobów szkół ludowych okręgów Ropczyckiego i Pilznieńskiego, przesłanych przez Radę okręgową, i wiele innych przedmiotów, do których należy dodać piękny i znany już z opisów za granicą, zbiór kauczacki prof. Dra Dybowskiego, który zapowiedziany od paru lat, obecnie ma już wejść w posiadanie Muzeum przemysłowego.

Biblioteka powiększona znacznie, szczególnie w kierunku artystyczno-przemysłowym i ornamentalnym, przeniesiona do osobnego lokalu, uporządkowuje się ostatecznie dla otworzenia Czytelni. Katalogi — inwentarny i kartkowy, zupełnie ukończone, przedmiotowy zaś w części dokonany, w ciągłéj jest robocie; po jego ukończeniu zostanie czytelnia oddana z wiosną do publicznego użytku.

W ciągu r. 1885. w lokalach muzealnych odbyły się wystawy:

1° Rysunków, studyów olejnych i modelowania uczennic wyższego Zakładu naukowego, przy Muzeum pomieszczonego.

2° Przedmiotów przysłanych przez S. S. Rogozińskiego, z podróży po zachodnio-aequatoryalnéj Afryce.

3° Wystawa strojów włościańskich z całej Polski i wyrobów przemysłu domowego. —

XX. Sprawa ubogich.

Zaprowadzony system kartkowy dla zgłaszających się o wsparcie ubogich, okazał się bardzo praktycznym. Ubodzy zapisywani bywają w Sekretaryacie, każdy na oddzielnéj kartce, zawierającéj odpowiednie rubryki. Daty przez nich podane sprawdzają następnie Komisarze, a ubodzy bywają przedstawiani w biurze prezydyalném. Wedle wyniku sprawdzenia ich kwalifikacyj, otrzymują ubodzy wsparcie, lub téż im się takowego odmawia. Każdy ubogi, który otrzymał wsparcie, bywa zapisywany do księgi, na ten cel założonéj, co znów ułatwia ewidencyę udzielonych wsparć i zapobiega zbytecznemu wyzyskiwaniu funduszu ubogich przez jedne i te same osoby.

W r. 1885. zgłosiło się o wsparcie osób 779.

Otrzymało wsparcie (z funduszu podręcznego i innych, jak Gaffenki, noworoczne datki itp) osób 585.

W domu miejskim dla kalek było z .końcem roku 1884. osób 58.

W r. 1885. przybyło 35 ubyło 22.

Z końcem r. 1885. pozostało 71; z końcem r. 1884. było starców pobierających stałe wsparcie 5.

W r. 1885. przybyło 3, przeto na rok 1886. pozostało starców 8.

Sierót utrzymywanych kosztem gminy było z końcem r. 1885. — 53.

W r. 1885. przybyło 21 ubyło 10.

Z końcem r. 1885. pozostało 64.

Biuro statystyczne rozpoczyna w tym roku statystykę ubogich w mieście. Ta praca da dokładny obraz ubóstwa, oraz podstawę do rozpoznania stanu ubogich i powzięcia odpowiednich postanowień. —

XXI. Dziennik rozporządzeń dla stoł. król miasta Krakowa.

Treść Dziennika rozporz. w r. 1885. rozszerzoną została w tym kierunku, że protokóły z posiedzeń Rady pełnéj ogłaszane są z przedstawieniem całego obrazu posiedzenia.

Pominięto ogłaszania ustaw i rozporządzeń zamieszczonych w Dzienniku pr. pań. lub krajowym, a ogłaszano tylko sprawy z zarządem miasta w ścisłym związku zostające, lub do wiadomości obywateli potrzebne.

Do ostatniego Nru dziennika, dołączony będzie dodatek, obejmujący poczet członków Rady m., Sekcyj i Komisyj itd; szematyzm urzędników, sług Magistratu i Urzędów miejskich a nadto i szematyzm nauczycielstwa szkół ludowych krakowskich, a to według stanu z grudnia 1885.

Do Dziennika rozporządzeń na rok bież. przygotowuje się dokładne zestawienie wszystkich fundacyj

dobroczynnych, zostających pod zarządem miasta z osnową listów fundacyjnych.

Także zamieszczone będą w dzienniku tym kontrakty ważniejsze, obowiązujące gminę, lub nadające jéj pewne prawa — dotąd nieogłoszone, — gdyż na przypadek zaginienia, lub zniszczenia ich, braknie w danym razie wszelkiego śladu uchwał. —

XXII. Sprawa wodociągowa.

Obeznawszy się poprzednio z pracami przygotowawczemi Komisyi wodociągowéj, a mianowicie elaboratami ś. p. Klugera, przybył w październiku 1884. do Krakowa, zaproszony przez Komisyą wodociągową p. inżynier Karol Friedrich w celu rozpatrzenia się w sprawie na miejscu. Jakoż zwiedził nie tylko Regulice, ale i inne źródła, mogące mieć znaczenie dla przyszłych wodociągów i rozpatrzył się dokładnie w terenie nie tylko tym, przez który miała przechodzić trasa przez ś. p. Klugera proponowana, ale w ogólności w całym obszarze leżącym między Krakowem a Regulicami. Wypadkiem jego podróży jest:

1. Że z pomiędzy wszystkich zdrojów w okolicach Krakowa, Regulice najbardziéj kwalifikują się do wodociągów krakowskich, tak z powodu rodzaju i ilości wody, tudzież stałości zdrojów, jak i położenia, które pozwala w przyszłości, w razie potrzeby powiększyć ilość wody w wodociągu wprowadzeniem innych zdrojów z wodą znakomitą.

2. Że do wydania orzeczenia, czy ilość wody w Regulicach wystarczy na potrzeby Krakowa należy:

a) Zebrać odpowiednie daty statystyczne.

b) Przekonać się o stałości zdrojów i stosunku wydatności ich do opadów atmosferycznych, tudzież temperatury powietrza.

3. Że praca ś. p. Klugera musi być uważana zawsze za podstawę wszelkich innych projektów, które powinny być oparte na dokładném zbadaniu terenu, przyczém należałoby się przedewszystkiem zastanowić, czy w miejsce proponowanego, kanału betonowego nie możnaby użyć korzystnie przeważnie rur żelaznych, a wodociąg prowadzić, o ile można, koło gościńca, łączącego Kraków z Regulicami, po południowéj stronie wzgórz między temi miejscami.

Zdania powyższe przyjęła w zupełności Komisya wodociągowa i postanowiła wykonać żądanie p. Friedricha. W tym celu zebrano, przy pomocy właściwych Wydziałów Magistratu i rozmaitych władz miejscowych, cywilnych i wojskowych, cały szereg materyałów najrozmaitszych, potrzebnych do obliczenia koniecznéj dla Krakowa ilości wody; prowadzono daléj obserwacye meteorologiczne i hidrometryczne w Regulicach w sposób nader ścisły przez p. Friedricha oznaczony; uproszono p. Friedricha o danie orzeczenia o planach niedokończonych ś. p. Klugera, nakoniec wytknięto na gruncie trasę przez ś. p. Klugera proponowaną, na podstawie pomiarów Budownictwa miejskiego, od Regulic do Olszanicy.

Natychmiast po wytknięciu trasy wodociągowéj na gruncie, zaproszono p. Friedricha do ponownego przyjazdu do Krakowa. Otrzymano atoli odpowiedź od niego, iż teraz z powodu ważnych zajęć urzędowych na miejsce przybyć nie może. Tymczasem nastała zima i to tak śnieżna, iż o przyjeździe p. Friedricha do Krakowa, dopiero na wiosnę myśleć będzie można. Obecnie prowadzą się bez przerwy obserwacye w Regulicach i wypadek ich jest bardzo pocieszający, gdyż zdroje w nader małych granicach okazują zmiany wydatności, kwalifikują się więc szczególniéj do wodociągów. Obliczenie wody potrzebnéj dla Krakowa, tudzież orzeczenie o planach ś. p. Klugera, będą w krótce w tłómaczeniu polskiém drukowane, a tém samém podane do publicznéj wiadomości.

Gdy zaś nadejdzie pora sposobna do obejrzenia trasy ś. p. Klugera, wytkniętéj na gruncie i terenu, przez który ona przechodzi, przyjedzie p. inżynier Friedrich do Krakowa i orzecze, czy trzymać się w ogóle proponowanéj przez ś. p. Klugera trasy wodociągowéj, czy też wytknąć inną i w jakim kierunku. W każdym przypadku zdaniem p. Friedricha koszt obliczony przez ś. p. Klugera, nie wiele będzie różnił się od kosztów innéj trasy, tak iż można go wziąść za podstawę do rokowań, o dostarczenie potrzebnych na budowę wodociągu pieniędzy. —

XXIII. Sprawa gazowa.

Rada miasta uchwaliła budowę własnego Zakładu gazowego, a p. Jahn, dyrektor Zakładu miejskiego w Pradze, sporządził plan z kosztorysem, na podstawie którego rozpisaną została licytacya, na postawienie budynków, na dzień 29. stycznia r. b., oraz wezwano rozmaite fabryki do wniesienia ofert na dostawę rur gazowych i gazometru. Gdy Towarzystwo Dessauskie doniosło, że gotowe jest do rokowania o sprzedaż istniejącego zakładu, więc Komisya zgodziła się na uczynioną propozycyę, aby te rokowania poprzedziło oszacowanie zakładu dokonane przez znawców, przez jednę i drugą stronę mianowanych. Oszacowanie nastąpiło, a 25. stycznia przyjechał pełnomocnik Towarzystwa Dessauzkiego, z którym delegaci Komisyi gazowéj traktują.

Sprawa tak więc stoi, że jeżeli kupno zakładu nie przyjdzie do skutku, rozpocznie się z wiosną budowa własnego zakładu. —

XXIV. Budowa nowego teatru.

Rada miasta uznała potrzebę budowy nowego teatru kosztem nieprzekraczającym sumę 400.000 złr. i wniosła do wys. Sejmu petycyę o zasiłek we formie rocznego datku, wystarczającego na oprocentowanie i amortyzacyę sumy 100.000 złr. Wysoki Sejm przekazał tę petycyę Wydziałowi Krajowemu do zbadania i przedstawienia wniosków. Wysoki Wydział oznajmił miastu, że nie może uczynić żądanych wniosków, dopóki nie będzie przedłożony plan budowy z kosztorysem i dopóki miasto nie wykaże funduszu na budowę.

Wskutek tego przedłożono Wydziałowi pod dniem 5. grudnia 1885. plan teatru przez p. radcę m. Zarembę sporządzony, wykazujący, że nowy teatr kosztem, sumę 400.000 złr. nie o wiele przekraczającym, stanąć może. Przedstawiono także Wydziałowi Krajowemu, że dochody ze Sukiennic, prowadzone w osobnym rachunku wystarczą na oprocentowanie i amortyzacyę reszty potrzebnéj sumy to jest: 300.000 złr. Wydział oznajmił pod dniem 31. grudnia 1885. l. 63774 miastu, że nie mogąc żadną miarą rozpatrzyć się już teraz w téj sprawie, postanowił nie przedkładać Sejmowi w ciągu bieżącéj sesyi żadnych wniosków.

Budowa nowego teatru stoi więc tak, że Rada miasta albo będzie czekała, dopóki nie będzie dany zasiłek z funduszu krajowego, lub też przystąpi do budo-

wy, jeżeli uzna, że własne fundusze bez zasiłku na to wystarczą. —

XXV. Sprawy szkolne.

Z każdym rokiem wzrasta liczba szkół niższych.

Z końcem roku 1885. były w mieście następujące publiczne szkoły:

1. Szkoła wydziałowa żeńska o trzech klasach etatowych i dwóch klasach nadetatowych, połączona z pospolitą szkołą o pięciu klasach etątowych, z praktycznym kursem robót kobiecych o 4 oddziałach i kursem handlowym.

2. Ośm szkół pospolitych cztero-klasowych męskich, o 32 klasach etatowych i 5 klasach nadetatowych.

3. Jedna szkoła pospolita pięcioklasowa żeńska, o 5 klasach etatowych.

4. Cztery szkoły pospolite czteroklasowe żeńskie, o 19. klasach etatowych i 8. klasach nadetatowych.

5. Pięć początkowych szkół przemysłowych czteroklasowych, liczących 21 oddziałów i dwa wyższe kursa w szkole na Kleparzu.

Do dziennych szkół publicznych uczęszczało z końcem roku 1885:

Chłopców	2310.
Dziewcząt	2734.
Razem	5044.

Do kursów praktycznych:

a) robót kobiecych	142.
b) nauki handlowéj	25.
Razem	167.

Do początkowych szkół przemysłowych:

a) do niższych oddziałów . . , ...	1118.
b) do wyższych kursów	77.
Razem	1195.

Ogólna więc liczba uczącéj się młodzieży w publicznych niższych szkołach wynosi 6.306. a w porównaniu z początkiem roku 1885. zwiększyła się o 800.

Do przeprowadzenia nauki w szkołach dziennych było zatrudnionych:

1. Księży katechetów	11.
2. Nauczycieli religii mojżeszowéj . . .	2.
3. Nauczycieli świeckich	38.
4. Nauczycielek	43.
5. Praktykantów	14.
6. Praktykantek	25.
7. Pomocnic	3.
Razem	113.

W praktycznych kursach w szkole wydziałowéj było:

a) Nauczycieli	3.
b) Nauczycielek	6.
Razem	9.

W początkowych szkołach przemysłowych z grona nauczycieli szkół dziennych było:

a) Księży katechetów	3.
b) Nauczycieli religii mojżeszowéj	2.
c) Nauczycieli świeckich	39.
Razem	44.

W ogóle jest w publicznych szkołach niższych, katechetów, nauczycieli, nauczycielek, praktykantów, praktykantek i pomocnic . . . . 145.

W jesieni rozpoczęto budowę 2ch szkół niższych w budynku dwutraktowym przy ulicy Miodowéj na Kazimierzu.

Uregulowano sprawę zaliczek na płacę nauczycieli i nauczycielek szkół pospolitych.

Sługom szkolnym przyznano prawo pobierania emerytur. Poczyniono kroki, celem uregulowania 12. procentowego dodatku do podatku na cele szkolnej począwszy od 1go października 1883.

XXVI. Sprawy wyznaniowe.

Dla ośmiu w Krakowie istniejących probostw, mianowicie przy kościele P. Maryi. Śgo Floryana, Śgo Krzyża, Stéj Anny, Śgo Mikołaja, Śgo Norberta, Wszystkich Świętych i Śgo Szczepana przeprowadzono wybory pełnomocników parafialnych, i wybory trzech niestałych członków Komitetów parafialnych.

Przeprowadzono wybory połowy członków reprezentacyi zboru izraelickiego na lata 1886. i 1887.

Uregulowano sprawę Izraelitów, tyczącą się datku domestykalnego, i opłat koszernego od rzezi bydła i drobiu. —

XXVII. Egzekucya podatków rządowych.

Gmina obowiązaną jest egzekwować zalegające rządowe podatki, stósownie do istniejących przepisów. Ta egzekucya daje wiele czynności i zajmuje wielu urzędników.

W roku 1884. wydano paletów egzekucyjnych 13.726. zaś w roku 1885. — 11.456.

Przedsięwzięto następujące kroki egzekucyi:

	Zajęcia ruchomości	Licytacye.	Zapowiedzenia czynszów.
W r. 1880.	663.	2.	83.
„ 1881.	582.	9.	32.
„ 1882.	939.	16.	75.
„ 1883.	932.	23.	42.
„ 1884.	975.	18.	42.
„ 1885.	793.	27.	64.

W roku 1885. zaprowadzono 22. politycznych sekwestracyj dochodu z realności, przy zalegających trzechletnich podatkach. —

XXVIII. Sprawy przemysłowe.

W ciągu roku wydano koncesyj na rozmaite przemysły koncesyonowane 52.

Wydano kart przemysłowych:

a) na przemysł wolny 246.

b) „ „ rękodzielniczy 103.

Stowarzyszeń przemysłowych zostało zorganizowanych z końcem roku 1885. —37. Z tych 21 ma już zatwierdzone statuta.

Liczba przekupniów sprzedających towar po placach publicznych, lub roznoszących wiktuały, jak pieczywo, owoce i. t. p. wynosi 608.

Przekupniów siedzących po sieniach domów jest 60.

Na targach dokonano 24 zaborów rozmaitych artykułów żywności, przeważnie masła zarobionego, niedojrzałych owoców — a 9 razy skonfiskowano zwierzynę, lub ryby w niewłaściwéj porze łowione.

Przeprowadzono 340 rozpraw ustnych, w sporach między majstrami a ich pomocnikami.

W przeważnéj części załatwiono te spory w krótkiéj drodze, bez wydawania pisemnych orzeczeń.

Przeprowadzono dalej 908 dochodzeń z majstrami rękodzielniczymi, względnie kupcami wyznania mojżeszowego, z powodu nieregularnego uczęszczania uczniów do szkoły przemysłowéj, względnie z powodu niezapisania ich do téj szkoły.

Ze stronami spisywano protokóły na rejestrach karnych i wydawano częścią na piśmie orzeczenia, częścią upominano winnych ustnie.

Zażaleń wnoszonych ustnie przez rozmaite stowarzyszenia przemysłowe, z powodu nielegalnego prowadzenia przemysłu, załatwiono w krótkiéj drodze 112.

Przekupniów za wykupywanie żywności przed godziną dozwoloną, za sprzedaż rozmaitych artykułów w miejscach niedozwolonych, tudzież za inne przekroczenia targowe, doprowadzono z komisaryaru targowego, lub przez organa c. k. Dyrekcyi Policyi 94 osób, które po przesłuchaniu karano, albo kilkugodzinnym aresztem, albo téż upomnieniem ustném.

Zaprowadzonych, ustawą z d. 8. marca 1885. l. 22. dz. up. książek robotniczych wydano pomocnikom przemysłowym od 1. lipca 1885. roku sztuk 229.

XXIX. Sprawy wojskowe.

Sprawy wojskowe dają wiele zajęcia. W ciągu roku wydano 375 bolet kwaterunkowych dla oficerów, dla szeregowców i koni 196. Wydano 150 bolet na podwody, wystawiono 82 certifikatów dla jednorocznych ochotników. Zameldowano 3106 rezerwistów i urlopników miejscowych i obcych.

Zameldowano 1700 zmian mieszkań urlopników miejscowych i obcych.

Popisowych do wojska tutejszych we wszystkich 4 klasach było 1.459.

Z tych stanęło do poboru 1150.

Assenterowano do linii 98.

Do rezerwy zapasowéj 24.

Do obrony krajowéj 6. — Razem 128.

Uwolniono w drodze reklamacyj 67.

Uznano chwilowo za niezdatnych 920.

Uznano na zawsze niezdatnych 102.

Zarządzono poszukiwanie za nieobecnymi 300.

Popisowych obcych stawiono 1500.

Z tych uznano za zdatnych 325.

Za niezdatnych 1175.

Wydano 13.000 wezwań dla stron, żołnierzy urlopowanych, po karty powoławcze do kontroli, po paszporta wojskowe, lub tychże złożenia. Zameldowano 1231 popisowych, zgłaszających się w miesiącu grudniu.

Obowiązanych do opłaty wojskowych wykazano 1817.

Ważne jest niedawno wydane od 1. stycznia 1886. obowiązujące ministeryalne rozporządzenie, normujące wojskową czynszową taryfę, która dla wyższych i niższych oficerów armii podwyższoną została. Pod względem kwaterunku wojskowego przeniesiono miasto Kraków z IV. do III. wyższéj klasy. Wskutek tego ciężar kwaterunkowy miasta bardzo znacznie się zmniejszy.

W Wydziale V. zajmującym się sprawami wojskowemi załatwiono także następujące sprawy:

a) zapisano w ciągu roku zmarłych 3219.
b) Sporządzono rejestr. biorczy opłat od psów, obejmujący numerów 921.
c) Sporządzono wykaz psów wolnych od opłaty, obejmujący numerów 130.
d) Wydano znaczków dla psów 1000.
e) wydano dla oprawcy 102 poleceń o wydanie psów.
f) wydano kart przynależności 134.
g) wydano odmownych, lub przychylnych poświadczeń przynależności do c. k. Dyrekcyi policyi, w sprawach paszportowych i w sprawach służbowych 884.

Kraków dnia 26. stycznia 1886.

Prezydent miasta

Szlachtowski. w. r.

Nakładem Gminy m. Krakowa. — W drukarni A. Koziańskiego.